

ВИТЯГ
з ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗАПОБІГАННЯ, ПРОТИДІЮ І ПОРЯДОК
ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ВІД РІЗНИХ ФОРМ НАСИЛЬСТВА,
ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ ТА БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ),

схваленого на засіданні педагогічної ради 28.08.2026
та затвердженого наказом №68 від 31.08.2026

«Порядок реагування на випадки насильства»

Реагування на повідомлення про можливий випадок насильства та/або жорстокого поведіння з дитиною здійснюється невідкладно, з дотриманням найкращих інтересів дитини, забезпеченням її безпеки, права бути вислуханою, конфіденційності інформації та недопущення повторної травматизації.

Заходи реагування застосовуються до кожного повідомлення про можливий випадок насильства незалежно від форми його подання, особи заявника, наявності ознак систематичності та попередньої правової кваліфікації події.

Працівник закладу освіти, який виявив ознаки насильства, став його свідком, отримав повідомлення від дитини чи іншої особи або дізнався про обставини, що можуть свідчити про насильство, зобов'язаний:

- невідкладно, у строк, що не перевищує трьох годин, вжити заходів для припинення насильства в межах своїх повноважень та можливостей;
- у межах своїх повноважень вжити заходів для забезпечення безпеки постраждалої дитини та, за можливості, припинення безпосереднього контакту між учасниками події;
- за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної медичної допомоги;
- за наявності безпосередньої загрози життю чи здоров'ю дитини звернутися до органів Національної поліції України;
- невідкладно у строк, що не перевищує трьох годин, повідомити керівника закладу освіти або особу, яка виконує його обов'язки;
- повідомити принаймні одного з батьків або інших законних представників постраждалої дитини та дитини, яка вчинила насильство, крім випадків, коли кривдниками дитини є її батьки або таке повідомлення може створити додаткову загрозу для дитини.

Працівник не проводить самостійного розслідування, не встановлює юридичний факт булінгу та не примушує учасників події до примирення або надання пояснень.

Керівник закладу освіти розглядає кожне зареєстроване повідомлення про можливий випадок насильства протягом однієї доби з дня його реєстрації та

скликає засідання комісії не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення/

Під час первинного розгляду повідомлення керівник:

- оцінює наявність безпосередньої загрози життю чи здоров'ю дитини;
- перевіряє, чи вжито заходів для припинення насильства та забезпечення безпеки залучених осіб;
- визначає наявність ознак насильства, передбачених законодавством;
- за потреби залучає практичного психолога, соціального педагога або інших працівників закладу освіти в межах їхніх посадових обов'язків;
- визначає необхідність невідкладного інформування уповноважених органів та служб;
- забезпечує документування прийнятих рішень і вжитих заходів;
- під час первинного розгляду не допускається проведення одночасного опитування постраждалої дитини та особи, яка могла вчинити насильство.

Дії керівника в разі виявлення ознак насильства

У разі виявлення ознак насильства керівник закладу освіти невідкладно, у строк, що не перевищує трьох годин із часу їх виявлення, зобов'язаний:

- вжити заходів для припинення насильства;
- забезпечити безпеку постраждалої особи та унеможливити повторне вчинення насильства;
- повідомити батьків або інших законних представників постраждалої дитини та дитини, яка вчинила насильство, крім випадків, коли кривдниками дитини є її батьки;
- письмово повідомити уповноважений підрозділ органу Національної поліції України;
- письмово повідомити службу у справах дітей за місцем розташування закладу освіти;
- одночасно поінформувати територіальний орган Національної соціальної сервісної служби України та Державну службу України у справах дітей;
- за потреби викликати бригаду екстреної медичної допомоги;
- організувати надання постраждалій дитині первинної психологічної та соціально-педагогічної підтримки;
- забезпечити збереження наявних матеріалів, які можуть стосуватися випадку насильства, без їх поширення серед сторонніх осіб;
- повідомлення уповноваженим органам оформлюються у спосіб, який дає змогу підтвердити дату й час їх направлення.

Скликання комісії

У разі виявлення ознак насильства керівник закладу освіти не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення скликає засідання комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми.

До скликання комісії керівник забезпечує:

- виконання невідкладних заходів щодо захисту дитини;
- передання членам комісії необхідної інформації з дотриманням вимог конфіденційності;
- залучення до роботи комісії необхідних фахівців відповідно до обставин випадку;
- повідомлення батьків або інших законних представників залучених дітей про дату, час і місце засідання, якщо таке повідомлення не суперечить найкращим інтересам дитини;
- комісія розглядає обставини випадку, визначає потреби залучених дітей, необхідні заходи захисту, допомоги та виховного впливу;
- комісія не встановлює юридичний факт булінгу, оскільки такий факт встановлюється виключно рішенням суду, що набрало законної сили.

Дії за відсутності встановлених ознак насильства

Якщо під час первинного розгляду повідомлення не виявлено ознак насильства, інформація, викладена в повідомленні, підлягає аналізу щодо наявності ризиків його виникнення.

За результатами такого аналізу керівник закладу освіти:

- визначає фактори, що можуть створювати загрозу безпеці дитини;
- за потреби організовує профілактичний супровід ситуації;
- доручає практичному психологу та/або соціальному педагогу в межах посадових обов'язків надати необхідну підтримку;
- забезпечує проведення профілактичної роботи з учасниками освітнього процесу;
- визначає заходи щодо усунення або зменшення виявлених ризиків;
- забезпечує контроль за зміною ситуації.

Відсутність установлених ознак насильства не є підставою для ігнорування повідомлення або припинення профілактичної роботи.

Реагування у разі підозри щодо керівника закладу освіти

Якщо повідомлення стосується можливого вчинення насильства керівником закладу освіти, повноваження щодо його розгляду та організації реагування здійснює засновник закладу освіти або відповідний орган управління освітою, якому підпорядковується заклад освіти.

Працівники закладу освіти передають таке повідомлення безпосередньо засновнику або відповідному органу управління освітою та не передають його керівнику, щодо якого висловлено підозру, якщо це може вплинути на безпеку дитини, збереження інформації або об'єктивність розгляду.

Реагування на ознаки домашнього насильства

У разі виявлення ознак домашнього насильства керівник і працівники закладу освіти діють відповідно до законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству.

Якщо батьки або інші законні представники можуть бути причетними до насильства щодо дитини, їх не повідомляють про звернення та вжиті заходи до узгодження подальших дій зі службою у справах дітей та органами Національної поліції України, якщо таке повідомлення може створити додаткову загрозу для дитини або перешкодити її захисту.

Забезпечення участі та права дитини бути вислуханою

Під час реагування на випадок насильства дитині забезпечується право висловити свою позицію відповідно до її віку та рівня зрілості.

Спілкування з дитиною проводиться у безпечних умовах, доброзичливо, без залякування, тиску, звинувачення, навідних запитань і примушування до неодноразового повторення розповіді про подію.

Дитина може:

- надати усне пояснення;
- надати інформацію у письмовій формі;
- відмовитися відповідати на окремі запитання;
- отримати підтримку практичного психолога або соціального педагога;
- бути вислуханою у присутності батьків або їхніх представників.

За письмовою згодою батьків або інших законних представників вислуховування дитини може проводитися без їхньої участі.

Факт вислуховування дитини, форма його проведення та основний зміст висловленої позиції фіксуються в матеріалах розгляду.

Психологічна та соціально-педагогічна підтримка

Заклад освіти забезпечує можливість отримання психологічної та соціально-педагогічної підтримки в межах своїх повноважень:

- постраждалої дитини;
- дитини, яка вчинила або могла вчинити насильство;
- дітей, які стали свідками насильства;
- інших учасників освітнього процесу, які потребують допомоги.

Підтримка здійснюється практичним психологом та соціальним педагогом у межах їхніх посадових обов'язків із залученням батьків або інших законних представників дитини та, за потреби, фахівців інших установ і служб.

Заходи підтримки мають відповідати найкращим інтересам кожної дитини, не завдавати додаткової шкоди та не призводити до повторної травматизації.

Заборона примусового примирення

Примирення між постраждалою особою та особою, яка вчинила або могла вчинити насильство, не може бути обов'язковою умовою врегулювання ситуації.

Заходи, спрямовані на примирення сторін, допускаються виключно:

- за добровільною згодою постраждалої дитини та її батьків або інших законних представників;
- за відсутності ризику повторного насильства або заподіяння іншої шкоди;
- з урахуванням висновку практичного психолога за його наявності.

Відмова постраждалої дитини або її законних представників від примирення не може спричиняти негативних наслідків для дитини.

Документування реагування

Керівник закладу освіти забезпечує документування всіх рішень і дій, здійснених під час реагування на повідомлення.

До матеріалів розгляду можуть включатися:

- зареєстроване повідомлення;
- документи про вжиті невідкладні заходи;
- копії повідомлень, надісланих уповноваженим органам;
- письмові пояснення;
- інформація про вислуховування дитини;
- протоколи та рішення комісії;
- визначені заходи захисту, підтримки й виховного впливу;
- відомості про виконання та результати таких заходів;
- інші документи, необхідні для підтвердження вжитих дій.

Документи оформлюються та зберігаються з дотриманням вимог законодавства про захист персональних даних і конфіденційність інформації.

Контроль за виконанням заходів

Керівник закладу освіти організовує контроль за виконанням заходів, визначених за результатами розгляду випадку, який передбачає:

- перевірку фактичного припинення насильства;
- оцінювання безпеки та стану постраждалої дитини;
- перевірку надання визначеної психологічної, соціально-педагогічної та іншої допомоги;
- контроль за виконанням заходів виховного впливу;
- відстеження ризику повторного насильства;
- коригування заходів, якщо вони не забезпечують очікуваного результату.

Контроль здійснюється до усунення загрози повторного насильства та завершення визначених заходів підтримки.

Реагування на випадок може вважатися завершеним після:

- виконання заходів щодо припинення насильства;
- усунення або мінімізації ризику його повторення;
- надання необхідної допомоги постраждалій дитині та іншим залученим особам;
- виконання рішення комісії;
- оцінювання результативності застосованих заходів;
- належного оформлення матеріалів розгляду.

Завершення реагування не припиняє обов'язку закладу освіти здійснювати профілактичну роботу та спостерігати за безпечністю освітнього середовища.